

Konijnenlaan 29, woonhuis

Adres	Konijnenlaan 29
Postcode	2243 EP
Kadastraal nummer	F 3025
Naam	Nvt
Beschermd gezicht	Ja
Aantal onderdelen behorend tot het beschermde monument	1
Benoeming onderdelen complex	Woonhuis
Oorspronkelijke functie	Wonen
Datering/Bouwjaar	1911

Omvang bescherming

De bescherming betreft het WOONHUIS uit 1911.

Het interieur maakt onderdeel uit van de bescherming voor wat betreft de oorspronkelijke indeling en detaillering. De verwachtingswaarde van het interieur is hoog, aangezien op de bouwtekeningen interessante details aanwezig zijn, zoals een achthoekige hall met zithoek en schouw en de schouw in de eetkamer die naar buiten is uitgebouwd.

Inleiding

Dit woonhuis is in 1911 in opdracht van bouwkundig ingenieur J.A. Royer gebouwd door het bureau Hoek en Wouters, toen gevestigd te Den Haag. Het werk kan, gezien bouwtijd en signatuur, toegeschreven worden aan architect Co Brandes. Het nabij gelegen Schouwweg 79 uit 1910 (hoek Nachtegaallaan-Schouwweg) is eveneens van het bureau Hoek en Wouters en in opzet sterk vergelijkbaar met Konijnenlaan 29, maar is minder gaaf bewaard gebleven. Conform het bouwdoosier van Konijnenlaan 29 is er sinds de bouw niets gewijzigd, behalve wat betreft niet bij de bescherming betrokken onderdelen zoals de garage en de erfafscheiding. Bij opname vanaf de openbare weg is geconstateerd dat alle in het zicht zijde gevels conform de aanbestedingstekeningen van juli 1911 behouden zijn. Het luchtbeeld van Google Earth toont dat ook het volume als geheel gaaf behouden is.

Het huis is in de Nieuw Historiserende Stijl ontworpen. Hierbij wordt enerzijds teruggerepen op traditionele stijlelementen, maar anderzijds worden nieuwe invloed en eigentijdse materialen niet geschuwd. Historische citaten in Konijnenlaan 29 zijn bijvoorbeeld de kapitelen van de kolommen of de aanzetstenen van de strekken. De vormtaal ervan is echter duidelijk eigentijds, zoals

bijvoorbeeld meandervormen ter plaatse van de aanzetten van de puntgevel (voorzijde) en de wijze waarop de lektuitjes in de lekdorpels zijn geplaatst. Deze beknopte opsomming doet echter geen recht aan de rijkdom en zorgvuldigheid van de detaillering van het pand.

Over de architect

Johannes Thomas Wouters (1866-1932) en Zacharias Hoek (1863-1943) vormden samen het bureau Hoek & Wouters, dat een enorme invloed heeft gehad op de ontwikkeling van Wassenaar. Wouters was raadslid, architect en projectontwikkelaar en voerde de regie over de aanleg van veel villaparken in Wassenaar, zoals Wildrust, Backershagen en Groot Haesebroek. Hij was zoon van een bouwondernemer en studeerde aan de Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen in Den Haag. Hij vestigde zich in 1893 zelfstandig als bouwkundige en bouwadviseur. Onder de studenten aan de Academie was ook Hoek, die zoon van een viskoopman was, maar al op 13 jarige leeftijd in de bouw ging werken. Omdat zijn talent voor ontwerpen werd onderkend, kreeg hij de mogelijkheid om aan de Haagse academie te studeren. Na zijn studie werkte hij eerst bij een timmerman-architect en later bij het gerenommeerde bureau van J.J. van Nieukerken. Vanaf 1893 had hij aspiraties om voor zichzelf te beginnen. Dit werd pas een succes toen hij zich in 1896 associeerde met Wouters. Het bureau bouwde zeer veel in Den Haag en Scheveningen. Zo werd Hoek directeur van de Maatschappij Park Zorgvliet die op de terreinen van het voormalige buiten van Jacob Cats een villapark ontwikkelde. Wouters raakte vanaf 1904 betrokken bij de projectontwikkeling in Wassenaar. Hij maakte deel uit van de directie van de Maatschappij tot Exploitatie van Park Groot Haesebroek, samen met bankier Helling en Baron van Pallandt (eigenaar van Duinrell).

Vanaf 1909 kwam Jacobus Johannes Brandes (1884-1955) de gelederen van het bureau versterken en vanaf 1912 werd hij compagnon binnen het bureau. Waar het eerder al moeilijk bleek om de ontwerpen toe te schrijven aan Wouters of aan Hoek, is het in de periode van 1909 tot de opheffing van het bureau in 1915 ook moeilijk toeschrijvingen te doen. Bovendien bleef Brandes tot 1918 voor Wouters werken, zodat ook na deze tijd werken van het bureau van Wouters van Brandes' hand kunnen zijn. Over het algemeen wordt aangenomen dat Wouters de acquisitie deed en zich vooral met de projectontwikkeling bezig hield. Hoek had de dagelijkse leiding van het bureau en Brandes ontwierp. Bouwkundige A.Th. van Paassen was de bouwkundig tekenaar en C.M. Kranenburg had de dagelijkse leiding over de bouwplaatsen. Daarom worden de werken van het bureau vanaf 1909 doorgaans aan Brandes toegeschreven.

Het bureau was in eerste instantie in Den Haag gevestigd, maar verhuisde later naar de voormalige boerderij De Driesprong aan de Van der Oudermeulenlaan 13 te Wassenaar, dat door hen 'Huize De Driesprong in het park Oud-Wassenaar' werd genoemd.

Over Groot Haesebroek

De bebouwing van de villawijk Groot Haesebroek kwam vanaf het begin van de twintigste eeuw op gang, samen met de ontwikkeling van Park Oud Wassenaar. De N.V. Exploitatiemaatschappij Park Groot Haesebroek, waarvan Wouters directeur was, bracht de kavels van beide parken tegelijkertijd in de verkoop. Vanaf 1910 kwam de verkoop goed op gang. In dezelfde tijd werd het kasteel Oud Wassenaar omgebouwd tot hotel met als idee dat het dienst kon doen als gastenverblijf voor de nieuwe bewoners van de villaparken. De bloeitijd was van 1915 tot 1921 toen maar liefst 52 kavels, voornamelijk langs de Schouwweg, Konijnenlaan en Koekoekslaam, werden verkocht. Het architecten- en projectontwikkelaarsbureau Hoek en Wouters ontwierp een groot aantal van deze huizen, waaronder Schouwweg 61 in 1909, Schouwweg 79 'Eikenterp' uit 1910 en Konijnenlaan 29 in 1911. Brandes tekende onder meer Groen van Prinsterenlaan 11 en Schouwweg 107, beide in 1915 en 102 in 1917.

De Konijnenlaan is een lange, licht slingerende weg tussen de Stoeplaan en de Koekoekslaam. De laan kent een hoge concentratie aan hoogwaardige architectuur, waarbij de huizen individueel (niet in een rooilijn) en uniek ten opzichte van de laan gelegen zijn; de laan is anno 2012 de duurste straat van Nederland.

Stedenbouwkundige aspecten

Het vrijstaande huis ligt omringd door een tuin iets terug en vrijwel haaks ten opzichte van de Konijnenlaan die ter plaatse een knik maakt. Mede door deze situering springt het pand duidelijk in het oog. Links bevindt zich een (auto)oprit en links achter het huis bevindt zich de garage.

Architectonische beschrijving¹

Het huis is opgetrokken in twee bouwlagen en heeft een afgeplat, samengesteld en gebroken schilddak. Het overwegend rechthoekige hoofdvolume is verrijkt door de toepassing van een risalerend bouwdeel met puntgevel (aan de voorzijde), een serre met balkon, een balkon boven een terras en nog een aan de achterzijde, een entreeportiek met daarboven een balkon, en uitgebouwde onderdelen zoals een risalerende schoorsteen die uitloopt in een driezijdige, erkerachtige uitbouw en een boven de dakvoet uitgemetseld, drie bouwlagen hoog bouwdeel met steekkap (schilddak). Er zijn nog drie gemetselde schoorstenen. Daarnaast zijn er dakpellen die aangekapt zijn in het verlengde van het bovenste deel van het gebroken dakschild.

Het pand is opgetrokken in baksteen in kruisverband en details zoals lateien, aanzetstenen en lekdorpels zijn in natuur- en kunststeen uitgevoerd. Het dak is gedekt met gesmoorde kruispannen; het 'dakje' ter plaatse van de overgang van de erkerachtige schoorsteen-uitbouw naar de risalerende deel is gedekt met leien in maasdekking. Kozijnen, ramen en deuren zijn van hout, net als gootaftimmeringen met blokljsten, klossen en boeiboorden en luiken (met getoogde onderzijden). De balkons hebben gemetselde, opengewerkte borstweringen.

Waardstelling

Het woonhuis uit 1911 is vanwege de cultuurhistorische -, architectuurhistorische- en ensemblewaarde van algemeen belang voor de gemeente Wassenaar

- als onderdeel van, als uitdrukking van en als herinnering aan de ontwikkelingsgeschiedenis van Wassenaar en de geschiedenis van villapark Groot Haesebroek in het bijzonder;
- vanwege de plaats die dit huis inneemt in het oeuvre van het voor de ontwikkeling van Wassenaar belangrijke bureau Hoek en Wouters en als een van de eerste huizen als onderdeel van de villapark-ontwikkeling van Groot Haesebroek;
- als voorbeeld van een woonhuis in Nieuw Historiserende Stijl;
- als voorbeeld van een vroeg werk van architect Co Brandes in Wassenaar, aan wie het werk mag worden toegeschreven;
- vanwege de gaaf bewaarde hoofdvorm, en voor de bouwtijd en bouwstijl typerende materiaalgebruik en detaillering;
- vanwege de ligging binnen en als onderdeel van een gebied met hoge stedenbouwkundige, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten dat van rijkswege beschermd is als dorpsgezicht, genaamd 'landgoederenzone van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg';
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Konijnenlaan.

Bijlagen

Foto's situatie 2012; afbeelding Google Earth; kadastrale kaart.

Literatuur/bronnen

Gemeentearchief/bouwdossiers; bezoek ter plaatse 19 juli 2012 vanaf de openbare weg;

www.bonas.nl; http://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Mutters;

Lit, R. van, et.al, 'Jong Monumentaal Wassenaar', 2003;

'Moderne bouwkunst in Wassenaar 1900-1965', 2007, uitgave Comité Open Monumentendag Wassenaar;

¹ Deze beschrijving is geen uitputtende beschrijving maar een beknopte schets van de belangrijkste aspecten ten aanzien van hoofdvorm, materialen en detaillering.